

Maturitní témata z dějepisu

1. Pravěk

- periodizace a charakteristické znaky jednotlivých období
- vznik a vývoj člověka dnešního typu, způsob obživy, vznik výroby nástrojů
- charakteristika paleolitického a neolitického umění
- nejstarší osídlení v době neolitu ve světě a v našich zemích

2. Starověký východ

- první velké civilizace - periodizace a podmínky jejich vzniku
- Mezopotámie: nejvýznamnější státy a jejich charakteristika na základě zákoníků
- Egypt: hlavní vývojové etapy
- specifika Čínské civilizace
- příčina zániku a význam starověkých civilizací pro kulturní rozvoj

3. Starověké Řecko

- hlavní vývojové etapy
- vznik a vývoj městských států (srovnání vývoje Athén a Sparty)
- klasické Řecko
- Helénismus a význam řecké kultury

4. Starověký Řím

- Itálie a počátky Říma
- vznik republiky a římské říše, krize republiky její zánik
- principát a dominát
- příčiny zániku římského impéria, jeho význam

5. Raný středověk - počátky feudalismu

- stěhování národů a vznik "barbarských států"
- raně středověké státy a vznik lenní soustavy
- franská říše a následnické státy impéria Karla Velikého, byzantská říše,

6. První státní útvary na našem území a počátky českého státu

- Sámova říše
- Velkomoravská říše
- počátky českého státu
- nejvýznamnější panovníci do roku 1197

7. Vývoj českého státu za posledních Přemyslovců a Lucemburků

- český stát v letech 1197 - 1378
- změny v mezinárodním postavení českého státu (srovnat postavení v době počátků německé říše a v době vlády posledních Přemyslovců).
- hospodářské a společenské proměny

8. Byzanc a islámská expanze

- Byzantská říše za vlády Justiniánovy
- vztah Byzance a říše Karla Velikého
- spor o uctívání obrazů
- vrcholné období Byzance a příčiny úpadku
- zrod islámského náboženství, expanze a islámská kultura

9. Západní Evropa od konce 11. do 15. století

- počátky soupeření Francie a Anglie
- boj o investituru, křížové výpravy (včetně hnutí albigenských)
- vrchol Francie za vlády Filipa IV. Sličného, schizma, avignonské papežství
- příčiny "stoleté" války a války dvou růží
- vrcholná díla gotiky

10. Renesance a humanismus

- předpoklady a počátky renesance (vliv humanismu a renesance na životní styl)
- čím překonává renesance antický vzor a jak se liší od reformace?
- hlavní díla, kultura, vliv na politiku (Machiavelli, objevné plavby)...
- snahy o centralizaci - ofenzíva Habsburků na přelomu 15. a 16. století (**Karel V.**)

11. Husitství

- kořeny, příčiny a cíle husitského zápasu
- hlavní husitské směry a jejich charakteristika
- periodizace a průběh husitských válek
- důsledky a význam husitství

12. České země za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců

- zápas o český trůn v letech 1436-1458
- vláda Jiřího z Poděbrad
- oslabení panovnické moci za vlády Jagellonců (mezinárodní souvislosti)
- vývoj panovnické moci za vlády Jagellonců v Uhrách a Polsku

13. Reformace a protireformace

- německá reformace (Martin Luther) a německá selská válka (Thomas Münzer)
- Kalvínská reformace, Zwingli
- reformace na britských ostrovech (Jindřich VIII.)
- katolická reformace a "protireformace" (jezuité)
- Tridentský koncil

14. Vývoj evropských států na přelomu 15. a 16. století

- boj o hegemonii v Evropě
- německé oblasti Říše v době reformace
- Francie za náboženských válek (František I., Jindřich Navarský, K. Medicejská)
- Tudorovská Anglie v době reformace

15. České země pod nadvládou Habsburků

- vláda Ferdinanda I. a odpor českých stavů r. 1547
- Maxmilián II., Rudolf II., Matyáš I.
- boj proti Turkům.

16) Třicetiletá válka

- kořeny konfliktu
- Česko falcká a dánská válka
- válka švédská, švédsko francouzská a vestfálský mír a následky konfliktu
- Rusko za prvních romanovců a reformní politika Petra I.

17) Mocenský vzestup západoevropských států

- Anglie za prvních Stuartovců
- občanská válka, puritánská revoluce a "Slavná" revoluce
- dvorský absolutismus ve Francii
- hegemonismus Ludvíka XIV.

18) Osvícenství a boj evropských států o hegemonii

- vznik osvícenství, představitelé, osvícenský absolutismus, Josefinismus
- válka o dědictví španělských Habsburků
- válka o dědictví rakouské
- Sedmiletá válka; soupeření britsko-francouzské, Fridrich II., Marie-Terezie, Kateřina II
- Baroko a rokoko

19) Velká francouzská revoluce

- příčiny vzniku revoluce (vnitropolitická krize; zahraniční souvislosti)
- průběh a význam revoluce
- průběh a důsledky napoleonských válek
- Vídeňský kongres a poválečné uspořádání Evropy

20) "Jaro národů"

- Revoluce 1848/1849 v Evropě
- Meternichovský absolutismus
- Revoluce 1848/1849 v Českých zemích
- Vzestup a pád Bachovského absolutismu

21) Evropa ve druhé polovině 19. století

- rozpad "Svaté aliance" a vznik nových mocností
- sjednocení Itálie a Německa
- Francie Napoleona III. a 3. republika

22) Kolonizace a koloniální mocnosti

- Hlavní sféry zájmů Francie, Anglie, Ruska a Německa
- Opiové války
- Revoluce Meidži
- Občanská válka v USA (1861-1865)

- 23) **Příčiny, průběh a důsledky 1. světové války**
- od Berlínského kongresu ke vzniku mocenských bloků - Trojspolku a Trojdhody
 - zostření rozporů ve světě na přelomu 19. století
 - záminka k první světové válce
 - periodizace, hlavní etapy a důsledky války
- 24) **Vznik Československa**
- mezinárodní souvislosti vzniku českého státu
 - význam činnosti domácího a zahraničního odboje
 - T.G. Masaryk a jeho politická koncepce
 - ČSR ve 20. letech a v období hospodářské krize
- 25) **Svět po první světové válce**
- změna poměru sil po 1. světové válce
 - versailleský mírový systém a hlavní mezinárodní smlouvy
 - změna v koloniální politice
 - Výmarská republika versus ostatní evropské státy
- 26) **Vznik totalitních režimů**
- ruské revoluce a vznik v Sovětském svazu
 - Stalinismus
 - vznik fašismu a nacismu
 - nástup Hitlera v Německu a jeho politika
- 27) **Od hospodářské krize ke 2. světové válce**
- krize 1929 a její důsledky
 - expanzivní politika Itálie a Německa
 - postoje evropských demokracií
 - Mnichov a jeho důsledky
- 28) **Druhá světová válka**
- příčiny 2. světové války
 - vývoj a hlavní mezníky války
 - Československo v době války - vnitřní a zahraniční protifašistický odboj
 - vznik a působení protifašistické koalice
- 29) **Vývoj po druhé světové válce**
- důsledky 2. světové války
 - vznik studené války a "bipolarizace" světa
 - rozpad koloniálních impérií
 - vztahy "supervelmocí": od hrozby 3. světové války k uvolnění
- 30) **Československo od roku 1945 do současnosti**
- vývoj od roku 1945 do února 1948
 - 50. a 60. léta
 - "Pražské jaro"
 - od normalizace k „sametové revoluci“
 - zásadní změny po roce 1989